

ESTUDI EMPÍRIC DE LES DIMENSIONS POLÍTiques
DE LA SOCIETAT CATALANA DE MALLORCA

Lluís Garcia Sevilla* i Joan Mir**

*Departament de Psicologia Mèdica
Universitat Autònoma de Barcelona

**Facultat de Ciències Empresarials
Universitat de les Illes Balears

* Els autors volen agrair a J.L. Pérez i Mourelo el seu ajut en els càlculs estadístics.

RESUM

251 estudiants (37% de castellanoparlants) universitaris de Mallorca han classificat els partits polítics amb representació en el Parlament Balear, AP, UM, PSOE i PSM, mitjançant 18 escales bipolars de 7 punts que abasten l'espai dimensional de les actituds socio-polítiques. La mostra ha estat subdividida per la llengua (pròpia i forastera) i s'han fet anàlisis factorials ortogonals i separats per a cada submostra. De l'anàlisi dels resultats dels mallorquins sorgeixen tres factors: I (26'9% de la variància) Mentalitat blana (democràcia, igualtat, humanitarisme, llibertat); II (15'2%) Nacionalisme (anticentralisme, independentisme, mallorquinisme); i III (10'1%) Conservadorisme (dreta, conservador, religió, foment de la propietat privada). El PSOE ocupa pràcticament el punt zero entre l'esquerra nacional (PSM) i la dreta mallorquina (UM), essent el PSM 2'5 vegades més nacionalista que UM. Situant el PSOE a l'origen de coordenades resulta que el PSM és un partit progressista bla (ecologista), la UM un de conservador (lleugerament dur) i l'AP un de molt conservador i molt dur (autoritari). Per contra, situant-se l'origen de coordenades per als castellanoparlants en UM, resulta que l'AP és vist com un partit de dretes normal i el PSM com un d'extrema esquerra. Respecte al nacionalisme mallorquí les dues submostres coincideixen en les apreciacions (PSM>UM>PSOE>AP) llevat que el PSOE és vist com lleugerament nacionalista pels mallorquins i com lleugerament unionista pels castellanoparlants.

A l'actualitat conviuen a Mallorca diversos grups culturals que poden esser concebuts com a conjunts difusos ("fuzzy-sets"), ja que cada habitant de Mallorca té una certa probabilitat de pertinença a cadascun d'ells. Aquests conjunts difusos impliquen l'existència d'aglutinadors, més o manco forts, entre la gent, aglutinadors que originarien atracció interpersonal que, al seu torn, crearia relacions entre les persones. Les relacions interpersonals serien dedectables a nivell social com a relacions d'equivalència (hàbits alimentaris, vestits, creences socials i religioses, estructura familiar, etc.) constituint el seu conjunt una cultura (Bunge, 1982).

Entre els aglutinadors socials podem distingir els marcadors biològics (raça, edat i sexe) que són pràcticament indeformables i els marcadors socials (llengua, nivell cultural, estatus, etc.) que són mudables per les circumstàncies ambientals. La llengua ocupa un paper preeminent entre els aglutinadors, augmentant la seva importància a mesura que creix l'edat del subjecte (Garcia Sevilla, Balada, Muntaner i Strubell, 1983), indicant així que la seva importància s'incrementa a mesura que augmenta el camp d'acció social del subjecte (Garcia Sevilla, 1986). En tant que sistema de comunicació complex, la llengua implica un aprenentatge d'anys des dels nivells fonètics fins als sintàctics i estilístics, cosa que suposa unes interaccions interpersonals de llarga durada dins el si d'una comunitat humana específica. Com a conseqüència, la llengua no sols és la principal relació d'equivalència d'una societat humana sinó que esdevé el marcador més potent d'ella, en tant que idioma o llengua peculiar d'una societat. Per això el nom de la llengua tendeix a

identificar les societats humanes naturals més complexes, les nacions, i per això aquest nom és sovint mistificat pels poders polític-econòmics d'altres grups nacionals hegemònics en un moment determinat de la història (Garcia Sevilla, 1979).

Malauradament la nostra comunitat nacional forneix abundants proves de tot l'anterior. N'esmentarem just dos aspectes objectius: d'una banda la persecució política de la nostra llengua per part de poders polític-econòmics nacionalment aliens (Ferrer, 1985) i el "xoc cultural" que sofreix la gent que immigra al nostre país. Val la pena estendre-s'hi en aquest darrer aspecte perquè evidencia la potència de les variables culturals, tan menystingudes dels punts de vista falsament "fisiologista" o falsament "economicista".

És ben conegut el fet que les alteracions del nínxol social que ocupa cada individu produeix pressura ("stress") en el individu en qüestió, i aquesta pressura, si no és superada, provoca una gran varietat de trastorns psicossomàtics, mentals i fisiològics (Garcia Sevilla i col., 1984 b). La més forta alteració del nínxol, o "experiència vital pressuradora", és, a totes les cultures estudiades, "la mort del cònjuge", i és per això que aquesta experiència és considerada el patró de mesura de la pressura. Els immigrants, nacionalment diferents, que s'estableixen al Principat sofreixen un "xoc cultural" equivalent a dues "mort de cònjuge", cosa que explicaria el més gran ús que fan, respecte als catalans i a igualtat de nivell socio-econòmic, dels dispositius assistencials mèdics (Tizón et al., 1983). I el principal component del "xoc cultural", com a d'altres països, és

la llengua parlada, essent el "xoc nacional" una vegada i mitja més fort que el "xoc urbà" (Garcia Sevilla i col., 1984 a), que seria l'experimentat en migrar d'una zona rural a una d'urbana.

Essent les variables nacionals tan potents són tanmateix pràcticament ignorades en fer estudis sociològics de la nostra realitat. El treball present no vol esser sinó una aportació als estudis bàsics sobre aquestes variables. D'ací la importància de l'estudi de les dimensions polítiques de la nostra comunitat, com a punt de partida per a l'enteniment de les actituds socials, predictores, al seu torn, d'amplis i diversos comportaments socials.

Hem descrit a una altra banda la problemàtica de les actituds polítiques i del comportament polític en general (Garcia Sevilla, Muntaner i Balada, 1983 a). En substància, als països capitalistes la ideologia necessita, al manco, dues dimensions per a esser descrita (Dator, 1969), és a dir, ens calen dos eixos ortogonals per a la seva mesura. Seguint els estudis d'Eysenck (Eysenck, 1954; Eysenck i Wilson, 1978), hi existirien dos eixos independents entre ells: el conservadorisme-progressisme i el de mentalitat blana-dura. El primer, ben conegut tradicionalment com dreta-esquerra, seria l'expressió, més o manco directa, de la situació socio-econòmica del subjecte. El segon indicaria la manera o estil d'esser conservador-progressista, dependent fonamentalment de les característiques de personalitat i culturals del subjecte. Així les actituds religioses serien conservadores-blanes, les feixistes conservadores-dures, les comunistes tradicionals progressistes-dures i les ecologistes progressistes-blanes.

En els grups humans amb una problemàtica específica caldria una tercera dimensió ortogonal a les anteriors que seria expressió del problema en qüestió. Així, doncs, en el cas de Mallorca caldria un tercer eix que expressaria la conflictivitat nacional que pateixen llurs habitants. Mesurar aquestes tres dimensions i llur importància relativa és la finalitat d'aquesta recerca. Simplificant la categorització, hem classificat com a mallorquí aquell qui declara el català com a llengua pròpia i com a foraster (seguint la nomenclatura tradicional de Mallorca) aquell qui essent ciutadà espanyol i visquent a Mallorca declara el castellà com a llengua pròpia.

MATERIAL I MÈTODES

Subjectes. 265 estudiants (56'2% mascles) de les Facultats d'Informàtica (31'7%) i de Ciències Empresarials (68'3%) de la Universitat de les Illes Balears, amb una edat mitjana de 20'4 anys (DT=3'8). La distribució de les llengües parlades pels subjectes representen bé la població de Ciutat de Mallorca: 61'4% catalanoparlants, 37% castellanoparlants i 1'6% altres llengües.

Material. Una enquesta de 5 fulls intitulada Inventari de Percepció Social (IPES) amb el encapçalament següent: "Es tracta d'investigar com percep la gent els objectes socials. Com a tals objectes s'han triat els partits polítics amb representació parlamentària a Mallorca, perquè s'ha considerat que aquests objectes són els més universalment coneguts per la població. Aquests partits són: AP, PSM, PSOE i UM. Hi ha un full per a cada un, i heu de marcar en el 'termòmetre', i segons el vostre criteri, el punt en què s'ajusta millor de cada continuum bipolar. El terme central indica que no el percebeu a prop de cap pol. La graduació cap a cada pol ve marcada per l'increment de creus (+). Si teniu dubtes, demanau als enquestadors."

Les escales bipolars, de 7 punts, eren: 1) Conservador-Progressista; 2) Realista-Idealista; 3) Bla-Dur; 4) Reaccionari-Liberal; 5) Humanitari-Antihumanitari; 6) Religiós-Irreligiós; 7) Independentista mallorquí-Unionista espanyol; 8) Antiautoritari-Autoritari; 9) Esquerra-Dreta; 10) Dogmàtic-Eclèctic; 11) Castellanista-Mallorquinista; 12) Igualtat-Desigualtat; 13) Subjecció-Llibertat; 14) Maquiavèl·lic-Càndid; 15) Moderat-Radical; 16) Democràtic-Autocràtic; 17) Foment propietat privada-Abolició propietat privada; 18) Centralista-Anticentralista.

Les escales 17, 9 i 1, per aquest ordre, foren projectades per a mesurar l'eix conservadorisme-progressisme. Les escales 7, 11 i 18, per aquest ordre, es dissenyaren per a mesurar la conflictivitat nacional. Les 12 escales restants es construïren a fi d'abraçar tots els possibles estils o mentalitats polítics. Per tal de balancejar la direcció de resposta, les escales foren presentades amb el format indicat, si bé 7 d'elles (les 5, 6, 7, 12, 16, 17 i 18) foren invertides abans d'esser analitzades per tal de facilitar-ne la comprensió.

Procediment. L'inventari fou administrat de forma anònima i col·lectiva a grups d'estudiants aprofitant una hora de classe. Llurs respostes foren introduïdes dins un ordinador i analitzades separadament segons la llengua habitual (català o castellà) dels responents. Cada un dels dos conjunts de dades fou sotmès a una anàlisi de components principals seguida de rotació Varimax. Per a l'extracció de factors hem seguit el mètode de Kaiser, tot cercant una estructura ortogonal simple i significativa psicològicament.

RESULTATS

Cap subjecte no presentà problemes a l'hora de respondre l'inventari, encara que uns pocs el contestaren sense seriositat, i llurs inventaris foren rebutjats de l'anàlisi. Tres parelles d'adjectius (realista-idealista, dogmàtic-eclèctic i maquiavèl·lic-càndid) presentaren uns elevats nombres de no-resposta, cosa per la qual foren eliminats de l'anàlisi per considerar que no foren entesos perfectament. La resta fou analitzada factorialment, tal com hem indicat, sorgint tres factors a cada un dels dos grups, mallorquins i forasters.

.....
Inseriu aproximadament ací la Taula I
.....

La Taula I mostra l'anàlisi del grup mallorquí. El Factor I és identificat com MENTALITAT BLANA per saturar fonamentalment les variables "democràtic", "igualtat", "humanitari" i "llibertat". Per als mallorquins "democràcia" significa bàsicament "igualtat". El Factor II és anomenat NACIONALISME per la seva alta saturació negativa en "centralista" i per les positives en "independentista" i "mallorquinista". Per als mallorquins el nacionalisme és entès bàsicament com "anti-centralisme". El Factor III és identificat com la dimensió CONSERVADORISME per saturar positivament en "dreta", "religiós" i "foment de la propietat privada", i negativament en "progressista". Per als mallorquins "dreta" significa bàsicament "conservadorisme religiós".

.....
Inseriu aproximadament ací la Taula II
.....

La Taula II mostra l'anàlisi del grup foraster. El

Factor I és identificat com MENTALITAT BLANA per saturar fonamentalment en "democràtic", "humanitari", "igualtat" i "llibertat". Per als forasters "democràcia" significa bàsicament "humanitarisme". El Factor II és identificat com CONSERVADORISME per saturar negativament en "progressista" i "radical", i positivament en "dreta", "foment de la propietat privada" i "religió". El Factor III és anomenat UNIONISME per saturar negativament en "independentista" i "mallorquinista", i positivament en "centralista". Per als forasters "unionisme" significa bàsicament "anti-independència mallorquina".

En ambdós grups els factors obtinguts són prou semblants perquè poguem prendre punts de referència comuns. Com les variables "democràtic", "centralista" i "dreta" presenten unes saturacions parelles en ambdues anàlisis (Taules I i II), han estat les usades per a obtenir una visió global de la "política" (els quatre partits com a un tot) per als dos grups. Els mallorquins perceben la "política" significativament ($t=2'46$, $gl=244$, $P=0'015$) més blana ($M=5'42$, $DT=0'87$), "democràtica", que els forasters ($M=5'12$, $DT=1'01$). Respecte al centralisme, els mallorquins no la veuen ni centralista ni anticentralista ($M=4$, $DT=0'85$) mentre que els forasters la veuen lleugerament anticentralista ($M=3'79$, $DT=0'94$), essent la diferència quasi significativa ($t=1'8$, $gl=243$, $P=0'073$). Per contra ambdós grups la veuen igual d'"esquerrana" (mallorquins: $M=3'89$, $DT=0'52$; forasters: $M=3'84$, $DT=0'68$; $t=0'64$, $gl=245$, NS).

A partir de les mateixes variables hem avaluat la visió conjunta, dels mallorquins i forasters, dels quatre partits estu-

diats. Per això han estat calculades les mitjanes i desviacions típiques per a cada partit sobre cada una de les tres variables de cada responent. Les dades així obtingudes han estat comparades mitjançant una prova de rang de Duncan ($P < 0'01$), encara que els grups no són independents. Respecte a la blanesa, o tarannà democràtic, els resultats són:

AP	UM	PSM	PSOE
4'79	5'27	5'44	5'62

És a dir, AP es diferencia significativament de la resta per mostrar-se menys blana o democràtica.

Quant al centralisme els quatre partits es diferencien significativament entre ells:

PSM	UM	PSOE	AP
2'26	3'47	4'40	5'46

mostrant-se el PSM com el més anticentralista, la UM com tèbiament anticentralista, el PSOE com lleugerament centralista i AP com el més centralista.

També es diferencien significativament els partits per la variable "dreta":

PSM	PSOE	UM	AP
1'77	2'24	4'96	6'49

mostrant-se el PSM com el més d'esquerres, el PSOE com remarcablement d'esquerres, la UM com moderadament de dretes i AP com el més de dretes.

Aquesta visió conjunta ha estat desglossada per a cada grup, calculant els puntatges factorials per a cada partit i

grup, tot seguint el mateix sistema de comparació. Els mallorquins han donat el següent resultat per al factor Mentalitat Blana:

AP	UM	PSOE	PSM
14'5	19'6	20'2	22'1

ço és, significativament el PSM és el més bla i AP el menys, i la UM i el PSOE es mostren mitjans i no diferents significativament entre ells.

Respecte al Nacionalisme, els mallorquins perceben els partits com significativament diferents:

AP	PSOE	UM	PSM
-4'4	1'8	3'9	9'6

mostrant-se AP com clarament no-nacionalista, el PSOE com molt lleugerament nacionalista, la UM com el doble de nacionalista que el PSOE, i el PSM com 2'5 vegades més nacionalista que la UM.

Quant al Conservadorisme, també els mallorquins perceben els partits com significativament diferents:

PSM	PSOE	UM	AP
-3'2	-0'6	4'7	9'6

ocupant pràcticament el PSOE el punt central 0 (ni conservador ni progressista) si bé inclinat lleument cap el progressisme, tenint a l'esquerra el PSM i a la dreta la UM a distàncies sensiblement iguals, i AP com el doble de conservador que la UM.

Els forasters només perceben com significativament diferents en Mentalitat Blana els dos partits extrems en aquest factor:

AP	UM	PSM	PSOE
14'5	16'5	16'7	17'1

és a dir, AP és percebut com el menys bla, si bé no es diferencia dels mitjans en blanesa (UM i PSM), i el PSOE com el més bla, si bé tampoc no es diferencia dels mitjans.

Respecte al Conservadorisme, els forasters perceben significativament diferents els quatre partits:

PSM	PSOE	UM	AP
-7'1	-4'6	-0'4	6

ocupant ara la UM el punt 0, si bé molt lleument inclinada cap el progressisme, situant-se el PSOE a la seva esquerra i AP a una distància major per la seva dreta.

Quant a l'Unionisme, els forasters perceben significativament diferents els partits avaluats:

PSM	UM	PSOE	AP
-6'2	-3'5	0'6	4'7

ocupant el PSOE el punt 0, si bé molt lleument unionista, AP com clarament unionista, i UM i PSM com no-unionistes, si bé aquest quasi el doble que aquell.

DISCUSSIÓ

Sempre és problemàtic extrapolar els resultats d'una mostra a una població, i més en el nostre cas perquè no hem usat una mostra representativa, sinó una de molt esbiaixada: estudiants universitaris. De tota manera, des del punt de vista psicològic allò que ens interessa és trobar l'estructura interna del judici actitudinal en funció de la nacionalitat dels subjectes. En aquest sentit, els universitaris no tenen per què diferir de la resta del seu grup nacional. De fet, la nostra mostra total amb un 37% de forasters pot representar ben bé la composició nacional de Ciutat de Mallorca.

D'altra banda, els judicis conjunts de la mostra total sobre els partits s'ajusta prou bé al consens assolit pels mitjans de comunicació de la població de Mallorca: AP es presenta com menys democràtic que la resta, l'ordenació en centralisme s'hi ajusta (PSM<UM<PSOE<AP), així com també s'hi ajusten en dretanisme els partits (PSM<PSOE<UM<AP). Ací es posa de relleu la utilitat de la rotació factorial ortogonal, en permetre la diferenciació de l'esquerranisme del nacionalisme, factors que per alguns dirigents polítics no-científics van indissolublement lligats. Com veiem, les proves empíriques van a favor de la independència d'ambdues concepcions, el nacionalisme i l'esquerra.

Allò que és més interessant, i que era motiu d'aquesta recerca, és la diferent visió actitudinal de la política i dels partits en funció de la nacionalitat dels ciutadans de Mallorca. Així els mallorquins veuen la "política" més blancement ($M=5'42$, $DT=0'87$) que els forasters ($M=5'12$, $DT=1'01$), no la veuen ni centralista ni anticeutralista ($M=4$, $DT=0'85$), encara que els

forasters quasi la veuen significativament més anticoncentralista ($M=3'79$, $DT=0'94$), i ambdós grups semblen estar d'acord en la percepció del grau de conservadorisme. La situació mitjana en centralisme percebuda pels mallorquins podria indicar que la situació quadri-partita actual és fruit de la pugna de la societat catalana de Mallorca per esser reconeguda, per esdevenir "igual", situació que quasi és percebuda pels forasters contra els seus interessos nacionals, per esser el grup artificialment en majoria. D'altra banda cal remarcar que el grup foraster ha mostrat unes desviacions típiques majors en els judicis emesos, cosa que podria expressar llur més gran variabilitat de procedència: fills d'immigrants, immigrants per causes diferents i mallorquins d'origen desnacionalitzats.

Més important encara és el diferent pes que cada dimensió té en el judici de cada grup nacional (Taules I i II). Per als mallorquins pràcticament la meitat (42'1%) del judici és en funció de la mentalitat dura-blana i del nacionalisme, mentre que per als forasters quasi la meitat (41'6%) ho és en funció de la mentalitat i del conservadorisme. Aixó podria indicar una major preocupació dels mallorquins per la problemàtica nacional, preocupació lògica per esser el grup nacional minoritzat pels aparells d'Estat (Garcia Sevilla, 1986). A més, el judici dels mallorquins és més afectat pel tipus de mentalitat, blana o dura, que el dels forasters (26'9% versus 22%), i si bé per ambdós grups la mentalitat és definida fonamentalment per "democràcia", per als mallorquins aquesta és "igualtat" i per als forasters "humanitarisme". Potser altra vegada, i en un altre nivell, el

desig dels mallorquins d'esser considerats iguals, normals, i la disposició del grup artificialment en majoria, els forasters, a concedir la igualtat per raons "humanitàries".

I encara més important és la classificació de cada grup nacional respecte als partits. Per als mallorquins el PSOE, si bé percebut com lleugerament d'esquerres ($M=-0'6$) i lleugerament nacionalista ($M=1'8$), es troba tant a prop del 0 en aquestes dimensions, i essent mitjà en blanesa ($M=20'2$), com per a poder esser considerat situat a l'origen de coordenades de llur espai ideològic. És a dir, el PSOE no tendria "personalitat" pròpia per als mallorquins, seria com un partit "mitjà" en tot. Amb aquesta referència-pivot els partits mallorquins són percebuts com clarament nacionalistes, essent el PSM quasi tant d'esquerres ($M=-3'2$) com la UM de dretes ($M=4'7$). L'altra dimensió, la mentalitat, faria aparèixer el PSM ($M=22'1$) com un partit ecologista (progressista-bla) i la UM ($M=19'6$) com un partit típicament conservador (ni bla ni dur). Des de la perspectiva ideològica dels mallorquins, AP és percebut com un partit molt conservador ($M=9'6$) i molt poc bla ($M=14'5$), ço és, com a feixista.

Per contra, per als forasters l'espai ideològic se centraria en UM, que si bé és percebuda com anti-unionista ($M=-3'5$), com a partit mallorquí que és, ocupa el lloc pivot de llur espai, mancant de "personalitat": no es distingeix ni d'AP ($M=14'5$) ni del PSOE ($M=17'1$) per mentalitat (UM, $M=16'5$), i ocupa un lloc pràcticament 0 en conservadorisme, encara que és percebuda com molt feblement progressista ($M=-0'4$). Amb aquest origen de coordenades ideològiques, el PSOE es percebut com un partit d'esquerres ($M=-4'6$) i AP com un de dretes ($M=6$), proba-

blement sense tantes connotacions de feixisme. El PSM és percebut dins aquest espai foraster com extremadament d'esquerres ($M=-7'1$) o "revolucionari".

Una explicació per a aquestes visions divergents de mallorquins i forasters podria esser els estereotips de cada grup nacional respecte l'altre. Així els mallorquins identificarien el PSOE com el partit dels forasters, aliens per tant al seu grup, forasters estereotipadament immigrants per causes econòmiques que s'han interposat entre els progressistes i els conservadors mallorquins. Per contra, per als forasters, la UM representaria els "mallorquins", suposadament considerats benestants i més progressistes que la seva dreta nacional, AP.

Una altra explicació, no incompatible amb l'anterior, seria que la societat catalana de Mallorca és més progressista i més blana que l'espanyola. Això seria, al seu torn, explicable per les tradicions polítiques catalanes (dimensió mentalitat dura-blana), més democràtiques i avançades històricament que les espanyoles, i pel grau de desenvolupament (dimensió conservadorisme-progressisme), modernitat, de la societat catalana respecte a l'espanyola. En aquest sentit, i al Principat, hem trobat que els partits netament catalans són percebuts com a més progressistes que els seus corresponents estatals (Garcia Sevilla, Muntaner i Balada, 1983 a) i que les dimensions polítiques catalanes es troben desplaçades cap el progressisme i la mentalitat blana respecte a les espanyoles (Garcia Sevilla, Muntaner i Balada, 1983 b; Balada i col., 1986). Estudiant les variables de l'amistat, hem trobat que la llengua n'és un potent factor determinant

que augmenta amb l'edat (Garcia Sevilla, 1986). Idò bé, els universitaris catalans perceben els seus amics catalanoparlants significativament més d'esquerres que els seus amics castellano-parlants (Muntaner i col., 1986).

Sembla que aquests resultats no són propis del mètode utilitzat. Així, usant enquestes sociològiques de camp, Solé (1981) trobà que "les persones nascudes a Catalunya s'autoidentifiquen en major proporció amb posicions d'esquerra que els immigrants". Malauradament al seu estudi li manca un tractament estadístic adequat. En tot cas sembla rellevant, i molt, la variable nacional en la ideologia de la gent. La manca de control d'aquesta variable pot menar a la troballa de dimensions ideològiques confuses i no replicables a d'altres països, tal és el cas del treball, d'altra banda pioner i molt meritori, de Virós (1981) on trobà un factor Esquerra-Centre Nacionalista en franca contradicció amb un factor Dreta, trencant-se així la dimensió transcultural Conservadorisme-Progressisme.

Com a conclusió pràctica, valdria la pena que els partits mallorquins (PSM i UM) es prenguessin mútuament com a punt de referència esquerra-dreta, sense mirar el PSM a AP com la seva dreta ni UM al PSOE com la seva esquerra, a fi de propagar entre la població de Mallorca la perspectiva ideològica mallorquina. Això només seria en benefici mutu, perquè la perspectiva difosa pels mitjans de comunicació és aclapadorament la forastera, i des d'aquesta òptica la UM no té "personalitat" i el PSM és vist com un partit anormal. D'altra banda caldria, per aconseguir més audiència entre la població, que la UM es presentàs davant els mallorquins amb posicions més democràtiques i

nacionalistes, acostant-se així al PSM i fugint del PSOE que li fa "ombra" perceptiva, i que el PSM es presentàs davant els forasters sense excessos "esquerranistes", que tanmateix no accepten, i amb una posició més "autonomista", semblant a la de UM, cosa que "humanitàriament" els forasters poden entendre.

EYSENCK, H.J. The Psychology of Politics. Routledge and Kegan Paul. London, 1954.

EYSENCK, H.J.; WILSON, G.D. (Eds) The Psychological Basis of Ideology. MTP Press, Lancaster, 1978.

FERRER, F. La persecució política de la llengua catalana.

REFERÈNCIES

- BALADA, F.; GARCIA SEVILLA, L.; MUNTANER, C. Estudi empíric sobre les dimensions polítiques de la societat catalana del Principat. II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Àrea de Sociologia. Girona, 3-7 de maig 1986.
- BUNGE, M.A. Scientific Materialism. Reidel. Berlin, 1982.
- DATOR, J.A. Measuring Attitudes Across Cultures: A Factor Analysis of the Replies of Japanese Judges to Eysenck's Inventory of Conservative-Progressive Ideology. Dins G. Schubert and D.J. Danelski (eds) Comparative Judicial Behavior, pp. 71-102. Oxford University Press, Oxford, 1969.
- EYSENCK, H.J. The Psychology of Politics. Routledge and Kegan Paul. London, 1954.
- EYSENCK, H.J.; WILSON, G.D. (Eds) The Psychological Basis of Ideology. MTP Press, Lancaster, 1978.
- FERRER, F. La persecució política de la llengua catalana. Edicions 62. Barcelona, 1985.
- GARCIA SEVILLA, L. "Llengua", "Nació" i "Estat" al diccionari de la Reial Acadèmia Espanyola (1). L'Avenç, 16, 50-55 (1979).
- GARCIA SEVILLA, L. "Castellà" i "Espanyol" al diccionari de la Reial Acadèmia Espanyola (i 2). L'Avenç, 17, 26-31 (1979).

GARCIA SEVILLA, L.; BALADA, F.; MUNTANER, C.; STRUBELL, M. Language and Friendship in young Catalans 2nd. International Conference Social Psychology and Language. Bristol, 18-22 July 1983.

GARCIA, L.; JIMENEZ, S.; MUNTANER, C.; BALADA, F. El xoc cultural dels immigrants a Catalunya: Resultats qualitativs. Annals de Medicina, 70, 108-111, 1984a.

GARCIA SEVILLA, L.; MUNTANER, C.; BALADA, F. El sistema electoral vigent, expressa fidelment l'opinió política del nostre país?. Ciència, 3 (27), 40-47 (1983)a.

GARCIA, L.; MUNTANER, C.; BALADA, F. Dimensions polítiques de les nacions sense estat. Catalunya-Euskadi. Societat i Política, Sitges, 28-30 setembre, 1983b.

GARCIA, L.; MUNTANER, C.; COYO, T.; LLEDÓ, N.; BALADA, F.; TRULLÀS, R.; MARTÍ, N. Experiències vitals pressuradores de la població immigrant i no-immigrant de Catalunya. El Procés d'Emmalaltir. pp. 253-264. XIIè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Institut d'Estudis Catalans i Institució Alfons el Magnànim. Barcelona, 1984.

GARCIA SEVILLA, L. Psicología del proceso de minorización de las lenguas sin estado propio. Dins J.I. Ruiz Olabuenaga i J. Agustín Ozamiz (Dir) Hizkuntza Minorizatuen Soziologia, pp. 343-346. Ttartalo. Donostia, 1986.

MUNTANER, C.; BALADA, F.; GARCIA SEVILLA, L. La llengua catalana com a relació constitutiva d'una societat: proves empíriques. II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Àrea de Sociologia. Girona, 3-7 de maig 1986.

SOLÉ, C. La integración sociocultural de los inmigrantes en Cataluña. Centro de Investigaciones Sociológicas. Madrid, 1981.

TIZON, J.L.; SANJOSE, J.; SALAMERO, M.; PELLEGERO, N.; ATXOTEGUI, J.; DIAZ-MUNGUIRA, I. Migracions i salut mental. Treball no publicat. Barcelona, 1983.

VIRÓS, R. Anàlisi estadística del comportament electoral a Catalunya. Dins Equip de Sociologia Electoral (Coordinador J.M. Vallès) Les eleccions de 1977 a Catalunya, pp. 122-189. Fundació Jaume Bofill. Barcelona, 1981.

Taula I. Resultat de l'anàlisi factorial Varimax del grup mallorquí (N=155)

Variablen	I	II	III
Progressista	26859	22864	-66373
Dur	15621	-18197	-02598
Liberal	58407	08882	02086
Humanitari	75634	11035	27458
Religiós	36514	09359	65625
Independentista	17900	74780	-11150
Autoritari	-22690	-38081	03358
Dreta	-18264	-28014	76584
Mallorquinista	16941	65247	-21470
Igualtat	80161	10319	-14914
Llibertat	72528	15145	-28919
Radical	-33126	24819	-04359
Democràtic	80621	11601	-20298
Foment propietat	-00894	-37098	51239
Centralista	-05299	-77029	12246
Percentatge variància	26'9	15'2	10'1

Han estat omesos els decimals

Taula II. Resultat de l'anàlisi factorial Varimax del grup foraster (N=92)

Variabls	I	II	III
Progressista	25614	-74133	-11266
Dur	-01831	-10992	-03592
Liberal	18880	-15408	23712
Humanitari	77358	16063	-05687
Religiós	45128	49711	00734
Independentista	01744	-12700	-79078
Autoritari	-37160	-10086	23159
Dreta	-15322	72910	13841
Mallorquinista	12345	-34931	-73144
Igualtat	75799	-24613	21043
Llibertat	73660	-10366	-19872
Radical	-28556	-47375	-06655
Democràtic	83654	01021	02879
Foment propietat	11772	67196	27740
Centralista	03252	11239	75991
Percentatge variància	22	19'6	10'1

Han estat omesos els decimals